

* Динозври

Підготував Гавришенко Дмитро

More Armoured Dinosaurs

SAUROPELTA

STEGOSAURUS

TRICERATOPS

SPINOSAURUS

SPINOSAURUS

SPINOSAURUS

SPINOSAURUS

SPINOSAURUS

SPINOSAURUS

- * Етимологія назви [[ред.](#) • [ред. код](#)]
- * Динозаври вперше згадані [1667](#) року в ілюстраціях [Роберта Плота](#). Офіційно відкриті [1822](#) року подружжям Мантелів. Термін «динозавр» введений [1842](#) року англійським біологом [Річардом Овеном](#) для опису перших скам'янілих останків стародавніх ящерів, що вражали уяву вчених своїми розмірами^[1].
- * Слово походить від грецького δεινός (*deinos*) – «страшний, жахливий» і σαῦρος (*sauros*) – «ящір»^[2]. Хоча таксономічне ім'я часто інтерпретувалося як вказівка на зуби, кігті, й інші вселяючі страх особливості динозаврів, насправді ж Овен дав цей термін, вказуючи на їх розмір і велич^[3]. Пояснюючи свої погляди, Овен називав динозаврів товстошкірими вторинного періоду. До товстошкірих в 19 столітті відносили великих і масивнотілих [бегемотів](#), [слонів](#) і [носорогів](#), а вторинним періодом вважали [мезозойську еру](#).
- * Загальна характеристика [[ред.](#) • [ред. код](#)]
- * Головною анатомічною особливістю динозаврів є [стегновий суглоб](#) з центральним отвором. Крім того, більшість із них були двоногими. Ця особливість давала їм великі переваги перед рештою тодішніх тварин: збільшувався їх кругозір, передні кінцівки стали вільними. Фізіологічно перші динозаври не відрізнялися від решти плазунів, але пізніші види набули [тепнокровність](#) та деякі інші особливості, пов'язані з активним способом життя (це стосується, головним чином, хижих [тероподів](#)).
- * Класифікація [[ред.](#) • [ред. код](#)]
- * Динозаври відносяться до групи [архозаврів](#). До цієї групи також відносяться [крокодили](#) і вимерлі [птерозаври](#) й [текодонти](#). Самі динозаври – великий надряд, до якого відносяться два великих [ряди](#), які розрізняються за будовою [тазу](#): [ящеротазові](#) (Saurischia) і [птахотазові](#) (Ornithischia). Поділ на ці два ряди був запропонований у 1887 році британським палеонтологом Гаррі Сілі (Harry Seeley). Назви носять умовний характер, оскільки у ящеротазових динозаврів будова тазу не схожа на його будову у ящірок, а птахи походять не від птахотазових, а від ящеротазових динозаврів. Ящеротазові – ряд динозаврів з [лобковими кістками](#), первинно направленими вперед (як у крокодилів). У деяких відносно пізніх ящеротазових лобкові кістки стають спрямовані назад (як у птахів). У птахотазових лобкові кістки направлені назад первинно.
- * Серед обох груп є як чотириногі форми, так і двоногі.

- * **Динозаври** (лат. *Dinosauria* – з грец. *δεινός* – «страшний» і грец. *σαῦρος* – «ящірка») – надряд плазунів, які жили 235-65 млн років тому в мезозойську еру (тріасовий, юрський і крейдовий періоди), аж до масового вимирання 65 млн років тому. Були групою тварин, що домінувала на суходолі. Описано понад 1000 видів. Жили на всіх континентах. Поділяються на 2 ряди: птахоотазові (*Ornithischia*) і ящеротазові (*Saurischia*), останні, найімовірніше, були предками птахів (деякі мали оперення) і, можливо, були теплокровними. Довжина різних видів коливалася від 0,35 до 35 м, вага – від 110 грам до понад 100 т.
- * **Птахи** – найімовірніші нащадки динозаврів, і в більшості сучасних класифікацій їх відносять до динозаврів. Проте традиційно динозаврами називають динозаврів-нептахів. Динозаври входять до групи архозаврів. Їхніми найближчими родичами (крім птахів) є крокодили та вимерлі текодонти і птерозаври.